
Niets blijft bestaan

Claude É Mon Cannizzo - april 2020

“Niets blijft duren, noch de goede, noch de slechte dingen ! “

Ziehier een gedicht van Dogen Zenji om na te denken over de huidige situatie :

*De bloemen in de lente
De nachtegaal in de zomer
De maan in de herfst
De sneeuw in de winter, helder en vers*

De inhoud van dit gedicht bestaat om zo te zeggen uitsluitend uit evidenties. Bij het lezen ervan echter, het begrijpen van zijn diepe betekenis, zich open stellen voor de evidenties zoals deze worden uitgedrukt en er de diepgang van erkennen, doen wij dit echt?

‘Onbestendigheid’... Dit woord dat uitdrukt dat niets onveranderd blijft, is het onzichtbare frame die het vormt. Van alle zaken die in dit gedicht uitgedrukt worden, is er niet één die eeuwig is.

Telkens het woord ‘onbestendigheid’ in onze oren klinkt, kunnen we een gevoel van melancholie, van droefheid, en zelfs van eenzaamheid ervaren. We hebben de neiging te denken dat wij er de zin van begrijpen, zoals deze bedoeld is te zijn. Maar desondanks worden we, al dan niet onbewust, gepijnigd door de behoefte dat dingen zouden blijven zoals ze zijn. Dat ze zouden blijven duren, bestendig zijn.

Maar de realiteit is dat wij enerzijds niet aanvaarden dat de omstandigheden of de dingen waaraan wij gehecht zijn, zouden kunnen veranderen of ophouden te bestaan. (Op dit ogenblik bij voorbeeld beroofd zijn van onze ‘vrijheid’, ingeperkt door de lock down.) En anderzijds wachten wij met ongeduld dat de dingen of de omstandigheden zouden veranderen of ophouden, in functie van onze afwijzing ervan. (Ongeduldig willen terugkeren naar onze manier van leven van voor de lock down.)

Zoals in het gedicht van Dogen veranderen de seizoenen. Ze hebben een begin, een tijd van bestaan, en een einde. Het einde bestaat slechts omdat er een begin is. (Ik weet het, dit lijkt op een ‘lapalissade’.).

- Nota van de vertaler:

Een ‘lapalissade’ is een Franse woordspeling, een reeds gekende waarheid, zoals vb. ‘Twee dagen voor zijn dood was hij nog in leven’. -

Het gaat hier echter wel degelijk over ons leven. Wij zijn zo angstig over ons einde, dat we niet inzien dat dit het resultaat is van onze geboorte.

In het leven blijft ook niets lang hetzelfde. Alles keert terug of gaat weer terug naar de bron, zoals het water, al naargelang de ondergrond, min of meer zachtjes (zoals in het leven) zijn weg

verder zet en terug stroomt naar de oceaan. Dit beeld is een uitnodiging om ons leven met kracht te beleven met de steeds de onvermijdelijke realiteit van de onbestendigheid voor ogen waaruit zij gevormd is.

Ter wereld komen is een unieke gelegenheid om de Boeddha natuur (het Ontwaken) te realiseren. Zijn tijd niet verliezen is hulde brengen aan het leven. Eenvoudigweg omdat elk ogenblik belangrijk is en even snel voorbij gaat als hij aangekomen is...

De bloemen in de lente
De nachtegaal in de zomer
De maan in de herfst
De sneeuw in de winter, helder en vers

Een vingerknip, en alles is reeds voorbij!

Wat wij ook uit dit gedicht kunnen onthouden, is dat de auteur ervan hulde brengt aan de tijd die voorbij gaat. Niet uit spijt, maar uit dankbaarheid voor het leven. Hij huldigt het voor alle gelegenheden die het ons schenkt om te ontwaken. Deze diep menselijke en doodgewone dimensie komende van Dogen Zenji is de uitdrukking van een grote nederigheid tegenover de fundamentele realiteit van het leven. En ook dat is prachtig.

N.B. : Omdat ik mij in deze publicaties niet alleen richt tot lezers die vertrouwd zijn met het boeddhistische vocabularium, preciseer ik dat, in het boeddhisme, 'Boeddha' of 'ontwaakt zijn' betekent : het leven zien in zijn diepe realiteit, voorbij de dualiteit, voorbij de ordinaire visie van het ego.

Draag zorg voor uzelf. Laten we thuis blijven.